

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

РЕГІОНАЛЬНА ПРИРОДНИЧА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування

Спеціальність: 106 Географія

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: Заблотовська Наталія Василівна, кандидат географічних наук, доцент.

Профайл викладача: <https://geoukr.chnu.edu.ua/pro-kafedru/spivrobitnyky/zablotoska-nataliia-vasylivna/>

Контактний телефон: (0372) 58-48-47

E-mail: n.zablotoskaja@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=312>

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	понеділок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	середа	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	До 13.00
	вівторок	15.00-18.00
	середа	До 13.00
	п'ятниця	До 13.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Регіональна природнича географія України» спрямована на закріплення теоретичних знань в галузі природничої географії, з метою формування комплексних навиків опанування в регіональному вимірі методів виділення, оцінки й вирішення ключових проблем територіального змісту (забезпечення природними ресурсами і регіональне раціональне природокористування, спеціалізація і тип господарювання, демографічний й соціальний стан та ін.) на підґрунті загальнотеоретичних географічних знань.

Мета навчальної дисципліни

Мета курсу “Регіональна природнича географія України” – формування у майбутніх фахівців географів, Менеджерів-управителів регіонального розвитку та просторового планування, умінь та навичок управління регіональним розвитком та розміщення продуктивних сил, необхідних для виявлення та аналізу основних ключових географічних особливостей і проблем території регіонального рівня на підґрунті загальногеографічної теорії.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПРИРОДНИЧОЇ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ	
Тема 1	<i>Природнича географія як наука. . Розвиток комплексних досліджень природи України.</i>
Тема 2.	<i>Основні етапи розвитку оцінного напрямку суспільно-географічних досліджень та картографування природних ресурсів в Україні</i>
Тема 3.	<i>Суспільно-географічні основи дослідження та оцінки природно-ресурсного потенціалу фізико-географічних регіонів</i>
Тема 4.	<i>Природно-господарська характеристика природних зон України.</i>
Змістовий модуль 2. ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	
Тема 5	<i>Планування територій регіонів</i>
Тема 6	<i>Природно-ресурсний потенціал як чинник регіональної політики і складова соціально-економічного розвитку регіонів.</i>
Тема 7.	<i>Демографічна ємкість території</i>

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання освітньої компоненти використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: бесіда, пояснення, робота з електронними ресурсами;
- наочні методи: демонстрація відео, презентації, періодичні видання, книги;
- дискусія на семінарських заняттях під час обговорення проблемних питань;
- самостійна робота.
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (курси, семінари, круглі столи, вебінари)
- методи стимулювання пізнавального інтересу: дискусії, тренінги.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: письмове й усне опитування, контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих тестів; проєкти; презентації результатів проведених досліджень та оцінювання відповідей на семінарських заняттях і самостійних робіт;

Контроль знань студентів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких засобів діагностики, як практичні і самостійні роботи, тестування, індивідуальні завдання, письмове і усне опитування.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді письмового фронтального опитування. Форма підсумкового контролю (залік) полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі усних відповідей на підсумковому модулі та результатів

виконання певних видів робіт.

Методами контролю є: усний контроль, письмовий, тестовий, графічний (у випадку завдання яка базується на виконанні картографічних матеріалів по темі яка перевіряється) при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль за освоєння лекційного і самостійного опрацювання теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування.

2. Контроль засвоєння знань та набуття вмінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

Підсумковий контроль - Залік

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1e0bm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Denysyk, G., Stefankov, L., & Chyzh, O. (2018). Фізична чи природнича географія України?. *Проблеми безперервної географічної освіти і картографії*, (28), 26-33.
2. Грицай, Н. Б. (2023). Природнича освіта в Україні: реалії та перспективи. *Природнича освіта та наука*, (1), 5-10.
3. Денисик, Г. І., Стефанков, Л. І., Чиж, О. П., & Денисик, Б. Г. (2020). Природнича географія України: структура, можливості пізнання, переваги.
4. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021- 2027 роки та план заходів з її реалізації URL : <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/regionalna-politika/strategichne-planuvannya-regionalnogo-rozvitku/derzhavna-strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-2021-2027-roki-ta-plan-zahodiv-z-yiyi-realizaciyi>
5. Дороніна, Т. О., & Ахматова, Н. О. (2024). Природнича освіта у сучасному світі: європейський досвід та українські реалії.
6. Заблотовська Н.В., Данілова О.М., Білоус Ю.П., Остапек П. Д. Формування екомережі локального рівня на прикладі проєктування екомережі Вижицького району Чернівецької області. *Український журнал природничих наук*. 2023. № 6. С. 113-124.
7. Марушевський Г.Б. Стратегічна екологічна оцінка: навчальний посібник. Київ: К.І.С., 2014. 88 с. URL : https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2015/Marushevskiy_2014_88.pdf
8. Михайленко, В. П. (2018, August). Природнича географія як тренд в освіті для сталого розвитку в Україні. In *The 4th International youth conference «Perspectives of science and education»* (pp. 364-375).
9. Міхелі С.В. Українське ландшафтознавство: витоки, становлення, сучасний стан. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – 416 с.
10. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 р. : Указ Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>

11. Рекомендації щодо включення кліматичних питань до документів державного планування Міністерства енергетики та захисту довкілля України» № 26/1.4-3-5650 від 03.03.2020 р.

12. Розбудова спроможності до економічно обґрунтованого планування розвитку областей і міст України» (Проект РЕОП). URL : <https://city-adm.lviv.ua/lmr/business/403-upravlinnia/upravlinna-jekonomiki/projekti/1521-reop>

13. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. – Львів: Світ, 1993. – 240 с.

14. Рудько Г.І. Макроекологія України. / Г.І. Рудько, О.І. Бондар. – Київ-Чернівці: Букрек, Наук. думка, 2020. – 520 с.

Додаткова література

1. Денисик Г. І. Основні етапи розвитку географії в Україні / Г. І. Денисик // Географія з основами економіки в школі. - Київ. 1998 - № 1. - С. 3-12 ; №3. - С. 9-14.

2. Жупанський Я. І. Головні етапи розвитку географії в Україні / Я. І. Жупанський // Тези доповідей УІІ з'їзду Українського географічного товариства - К., 1995. - С. 10-11

3. Жупанський Я.І. Історія розвитку географії в Україні / Я. І. Жупанський. - Львів: Світ, 1997. - 264 с.

4. Комплексна програма з охорони навколишнього природного середовища «Екологія» у Чернівецькій області на 2022 – 2026 роки URL : https://oblrada.cv.ua/document/regional_program/

5. Михайленко, В. П. (2018, August). Природнича географія як тренд в освіті для сталого розвитку в Україні. In *The 4th International youth conference «Perspectives of science and education* (pp. 364-375).

6. Міхелі С .В. Дослідження антропогенних змін ландшафтів в Україні: концептуальні засади, центри розвитку, результати / С. В. Міхелі // Наукові записки Вінницького педуніверситету. Серія : Географія. - 2013. - Вип. 25. - С. 12-19.

7. Стратегічна екологічна оцінка комплексного плану: Практичний посібник. URL : https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/819/SEO_ready.pdf

8. Стратегічна екологічна оцінка: завдання та сфери застосування. URL : https://eco.kiev.ua/poslugy/strateg%D1%96chna_ekolog%D1%96chna_ocz%D1%96nka/

9. Стратегія розвитку Чернівецької області 2027. URL : <https://bukoda.gov.ua/documents/strategiya-rovzitku-oblasti>

10. Стратегія сталого розвитку України до 2030. URL : <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications>

11. Участь громадськості в процесі прийняття документів державного планування з питань, що стосуються довкілля (посібник) / Є. Алексєєва, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, С. Шутяк. Львів: Видавництво «Компанія «Манускрипт». 2017. 72 с. URL : http://epl.org.ua/wpcontent/uploads/2017/10/EPL_Uchast_putannya_dovkilliya.pdf

12. Шутяк С. Постатейний коментар до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Львів : Видавництво «Компанія «Манускрипт»» 2019. 128 с.

13. Шутяк С. Стратегічна екологічна оцінка: можливості для громадськості посібник). Львів: Видавництво «Компанія «Манускрипт»». 2017. 28 с. URL : http://epl.org.ua/wpcontent/uploads/2018/03/EPL_SEO_posibnuk_Net.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національний атлас України (електронна версія) - <https://atlas.igu.org.ua/>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «РЕГІОНАЛЬНА ПРИРОДНИЧА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ»

висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

https://geoukr.chnu.edu.ua/media/2zqpbp3h/rp_1m-rehion-pryr-heohrafiia-ukr-2024-ripp.pdf